

**III JORNADA D'EDUCACIÓ
INFANTIL TERRES DE L'EBRE
L'ESCOLA INFANTIL CREATIVA
19-02-2011**

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Serveis Territorials a les Terres de l'Ebre

Ajuntament de Tortosa

 UNIVERSITAT
ROVIRA I VIRGILI

 Campus
Terres de l'Ebre

 Institut de Ciències
de l'Educació

ÍNDEX

Benvinguda

Antoni Martí López	2
Angel-Pío González Soto	3
Azael Fabregat Llangostera	4
Montserrat Guasch i Garcia	5
Ferran Bel i Accensi	6

Cronograma

7

Conferència

José Mombiela Sanz	8
--------------------	---

Mostra d'experiències

Enric Queralt Cata	9
Alícia López Rodríguez	10
Pep Duran Ollé	11

OBJECTIUS

- Potenciar les capacitats imaginatives creatives.
- Conèixer propostes creatives d'aplicació a l'aula d'educació infantil.
- Proposar recursos per desenvolupar la capacitat creativa de l'alumnat, per augmentar la capacitat per produir noves idees, i per enriquir l'experimentació, la vivència i la fantasia.
- Superar la rutina.

BENVINGUDA

Antoni Martí López
Director dels Serveis Territorials
d'Ensenyament a les Terres de l'Ebre

Aquest curs escolar, i en aquesta nova etapa del Departament d'Ensenyament, es realitzen les Terceres Jornades d'Educació Infantil a les Terres de l'Ebre.

Un cop més, el Campus Terres de l'Ebre de la URV i els SSTT d'Ensenyament treballem plegats per l'assoliment d'un objectiu comú: la participació conjunta en la formació inicial i continuada del professorat.

Molts en són els motius que ens animen a col·laborar en la realització d'aquestes jornades, i entre ells, el fet de creure en la força i l'energia de les mestres i els mestres que s'impliquen en la pròpia formació i en la pràctica diària a les seves aules, siguin novells o tinguin experiència, tant és, l'important són les ganes i l'actitud envers la tasca d'educar i ensenyar.

També considero un motiu molt important, el fet que aquesta jornada formativa s'adreci als docents d'educació infantil, primera i fonamental etapa del nostre sistema educatiu. És, en aquesta etapa, el moment en que posem les bases de l'estructura dels nostres infants què, poc a poc, acompanyarem en el creixement i la construcció compartida de significats i seguretats, dins una societat cada cop més complexa.

I, és en aquest sentit, que no puc deixar de dir que em sembla d'allò més encertat i oportú el tema escollit per aquestes terceres jornades: la creativitat a l'escola infantil; així com també ho són els seus ponents, persones de vàlua i merescut reconeixement dins el nostre món educatiu.

La meua tasca en els darrers anys m'ha permès entrar a moltes aules de P3, P4 i P5. Entre plors, abraçades, somriures i paraules maldestres, hi he trobat racons carregats d'activitats, calendaris i llistats en lletra de pal o lligada, amb o sense fotografies dels xiquets, senyoretes i mestres esforçant-se per consolar als que s'enyoren, o ajudant als que no troben el trau de la bata, o obrint-los la borsa de l'esmorzar.

Però sobretot he trobat menuts en ganes, en moltes ganes d'aprendre. He trobat xiquets i xiquetes predisposats, delerosos de dir i de fer, d'escoltar i de ser escoltats. He trobat moltes i molts mestres il·lusionats en la seva feina, desenvolupant la seva vocació, fent aflorar tot el millor dels seus alumnes, guiant-los pel camí del seu creixement personal.

A tots aquells que us vulgueu implicar, us demano que acompanyeu als vostres alumnes, feu-los créixer i creixeu amb ells. Impliqueu-hi a les famílies i a la comunitat. Conteu-los, pregunteu-los, expliqueu-los, emocioneu-los, participeu, construïu, pinteu, escriviu, llegiu, dibuixeu, jugueu... ajudeu-los a omplir els seus caps i el seu món. No porteu pressa però no pareu.

Les administracions, els ajuntaments, la URV i el Departament d'Ensenyament, també hem d'implicar-nos en aquest procés. Hem d'estar al vostre costat, hem de posar els nostres recursos al vostre abast, hem d'esforçar-nos per fer realitat les vostres iniciatives

Estic convençut que amb tot això, i les vostres ganes, aconsegiu fer que el nostres xiquets i xiquetes siguin capaços de ser competents en un termini no gaire llunyà.

Bona feina

BENVINGUDA

Angel-Pío González Soto
Director de l'ICE de la URV

Comença a ser una tradició la celebració d'unes Jornades d'Educació Infantil, la qual cosa ens diu d'assentament i projecció, tant de la URV com dels seus estudis en les Terres de l'Ebre.

Però, a part d'això, mantenir el discurs sobre l'Educació Infantil, és també intentar seguir reflexionant sobre un període i una acció professional subjecta a moltíssimes i confuses variables, la qual cosa fa al present tema un àmbit d'indubtable projecció.

El tema, com dèiem, està travessat de múltiples variables, mai suficientment ben definides i manejades. Tot això perquè aquest àmbit està sotmès a pressions i dinàmiques complexes i contradictòries les majoria de les vegades, que repercuteixen en la definició i tractament de la infància. I això quan sabem que la infància avui no és la mateixa d'abans, que els canvis socials són una mica més que una successió generacional, ja que estem davant un temps marcat per circumstàncies diferents i tan diferenciadores que més aviat hauríem de parlar que estem davant un canvi d'època històrica.

Si això és així (i tot sembla indicar que sí) cal aprofundir en els contextos socioculturals, però també i sobretot en els models d'escolarització i en els models d'actuació educativa, alhora que en el respecte i protecció dels drets de la infància, en les ofertes extraescolars, en el paper dels diferents agents educatius, etc.

La infància no és només un període en l'edat de les persones, és també una manera de construcció d'aquestes persones, que canvia d'acord a les transformacions socials i culturals, d'acord al model de relacions... Això ens ha de portar a canviar les mirades i els models tradicionals, doncs no es tracta ja tant de posar l'accent en la dependència i en la protecció, sinó també en les possibilitats i responsabilitats davant el desenvolupament de la infància. Hem de pensar més en que les noves persones han de ser capaces de recrear el món, no només d'adaptar-se a ell.

BENVINGUDA

Azael Fabregat Llangostera

Director del Campus Terres de l'Ebre

Amb puntualitat britànica (ah!, però, de veritat, els britànics són puntuals?) tenim ja a les portes la III Jornada d'Educació Infantil, espai de reflexió sobre els temes que interessin als professionals de l'educació a les Terres de l'Ebre, que des del Campus, juntament amb el departament d'Educació de la Generalitat i l'ICE de la nostra universitat, ens proposem abordar i que els professors dels ensenyaments respectius fiquen en marxa cada any. En realitat, enguany són molts i variats els temes que la realitat ens ha deixat i sobre els que caldrà reflexionar: informes PISA, noves lleis d'educació, decrets sobre direcció de centres educatius,.....També hi hauran temes més de fons, com els grans canvis sociològics que els sistemes educatius han d'afrontar en aquest segle XXI que, de moment, ens està donant grans ensurts en els pocs anys que fa que hi hem entrat. I, en particular, els organitzadors volen centrar l'interès de l'edició d'enguany en "L'escola Infantil Creativa" i treballar en com desenvolupar les capacitats imaginatives i la fantasia i en com aplicar-les a l'aula d'educació infantil i en com superar la rutina. En fi, un programa interessant, engrescador i que de segur els servirà per a millorar en allò que ara fan.

La realitat també farà que aquestes III Jornades siguin les darreres que es faran a l'edifici Betània que ens ha hostatjat durant una bona pila d'anys. L'any que ve estarem ja a un altre lloc, al nou edifici del Campus de les Terres de l'Ebre a la vora del riu, al barri de Remolins. Serà, per tant, l'hora de dir-li adéu al Betània i deixar que la nostàlgia ens envaeixi una mica.

Amb el desig que aquesta iniciativa continuï tenint el gran grau d'acceptació pels professionals i els joves i vells amants del món de l'educació, en nom de l'organització i de la direcció del Campus els desitjo que els sigui d'utilitat i de referent d'estudi per a les Terres de l'Ebre.

BENVINGUDA

Montserrat Guasch i Garcia

Degana de la Facultat de
Ciències de l'Educació i Psicologia

Fa dos anys us animava a que aquelles Jornades d'Educació Infantil fossin les primeres d'una llarga llista d'iniciatives en la mateixa línia. Anem ja per les terceres, i us felicito perquè he pogut constatar que el projecte que vàreu iniciar s'està consolidant amb pas ferm.

Professorat, alumnat i personal d'administració i serveis esteu fent realitat, amb la vostra feina i el vostre compromís diari, que els estudis d'Educació Infantil s'arrelin com una oferta educativa de qualitat en el territori. I ja al curs passat, amb la posta en marxa dels estudis d'Educació Primària, s'ampliava l'oferta dels estudis d'Educació a les Terres de l'Ebre. Tot plegat contribueix a dibuixar un mapa formatiu centrat en donar resposta a una necessitat social de primer ordre: formar mestres.

Actes acadèmics com aquestes jornades complementen de forma necessària la formació dels futurs mestres, per moltes raons. Potser la més important és que són un mitjà privilegiat que permet portar a les aules universitàries l'experiència directa de les persones que treballen cada dia a les altres aules, les de l'escola, així com també l'experiència d'altres professional que treballen amb la infància, aspecte aquest que propicia la necessària interdisciplinarietat en el camp de l'educació.

El programa que heu confeccionat per aquestes segones jornades respon amb escreix a aquesta raó. Només em resta dir, doncs, gràcies i endavant!

BENVINGUDA

Ferran Bel i Accensi
Alcalde de Tortosa

La celebració d'aquesta III Jornada d'Educació Infantil a les Terres de l'Ebre és la constatació de l'interès i la cura que la nostra societat té en l'educació dels nostres fills i filles, i parla sense cap mena de dubte de la vocació inequívoca dels docents del nostre territori, invertint els seus esforços en el desenvolupament d'aquesta societat de la qual els infants en són hereus. Tot allò que ara aprendran els hi ha de servir per formar-se com a persones individuals i com a membres de la col·lectivitat, i els hi ha de permetre ser capaços de fer que aquesta societat a la que pertanyen progressi i millori constantment.

L'escola infantil, que serà la temàtica que es posarà sobre la taula durant la jornada del proper dia 19 de febrer, ha experimentat en els darrers anys canvis importants que l'han fet més propera als més menuts, ajudant-los a desenvolupar aquests mecanismes de creixement personal i social partint de les més avançades tècniques d'interacció entre alumnes i professors. Aquesta nova visió de l'educació a les llars d'infants treballa potenciant els sentits i l'atenció dels xiquets i xiquetes, utilitzant-los com a vehicles de transmissió en els quals els colors, els sons i l'expressió corporal tenen un inqüestionable paper com a eina de fluxe de la creativitat i l'emotivitat.

Des d'aquí vull reconèixer, una vegada més, la tasca dels docents del nostre territori, als quals vull encoratjar per a seguir per aquest camí de constant millora de les metodologies a través de la cada vegada més estreta relació amb els xiquets i xiquetes. I, així mateix, vull felicitar de nou a l'Ensenyament de Mestres del Campus Terres de l'Ebre de la Universitat Rovira i Virgili per continuar organitzant, any rere any, aquest espai de reflexió col·lectiva.

CRONOGRAMA

- 9.00 h. Recepció dels assistents
- 09.30 h. Inauguració de la jornada
- 10.00 h. Conferència a càrrec del Sr. **José Mombiela Sanz**, metge especialista en desenvolupament infantil.

"Connexions neuronals i creativitat"

- 11.00 h Mostra d'experiències

Sr. **Enric Queralt Cata**, mestre i inspector d'educació

"Escriptura, joc i descoberta al parvulari"

Sra. **Alicia Lòpez** (Llar d'infants Municipal de Sant Iscle de Vallalta)

"Gaudim amb la llum, el color, la música i el cos"

- 12.30 h Pausa cafè
- 12.45 h. Mostra d'experiències

Sr. **Pep Duran**, traginer de contes.

"Jo també explico contes "

CONFERÈNCIA

José Mombiola Sanz

Metge especialista en desenvolupament infantil

"Connexions neuronals i creativitat"

El cervell copia de l'adult, de forma predominant, durant els set primers anys de la vida.

El cervell grava com a normal el que es repeteix en el temps.

El programa de supervivència processa la relació amb el mitjà intern i amb el mitjà extern en funció del plaer i del desplaer. El plaer afavoreix la recerca de tornar a repetir la vivència i el desplaer activa la fugida. Alertant al sistema per evitar aquest tipus de vivència al llarg de l'experiència vital.

El cervell imita al referent que ho vincula afectivament i experimenta. De l'experimentació multisensorial-emocional s'inicià la manifestació creativa. Manifestació creativa a conduir, contrastar, enriquir, ... per l'educador.

El nostre cervell, és el resultat d'un llarg procés creatiu i de cooperació entre les diferents formes d'expressió del potencial creatiu que ha aconseguit mantenir-se al llarg del temps. En el nostre suport vital conviuen des dels unicel·lulars que van per lliure a l'associació especialitzada o a l'associació menys especialitzada dels unicel·lulars. En el nostre cervell s'unifica a nivell funcional la tecnologia més avançada dels rèptils, amb la tecnologia més avançada dels mamífers, amb la tecnologia dels primats més avançats i amb la tecnologia situada en els frontals dels homínids. De la seva relació es genera una infinitat de formes de processar la realitat sensorial i un llarg procés que dóna lloc a un constant evolucionar cap al plantejament de la nostra existència. El procés de creació continua i continuarà mentre el ésser humà segueixi en l'actitud de recerca.

Zero-tres i tres-sis són dos períodes temporals molt importants. Al cervell li és igual adaptar-se a una cultura escrita que a una cultura de transmissió oral. Pintar amb els dits o dibuixar amb "plumilla". Tots posem un potencial creatiu. La forma en què es manifestarà cap a l'exterior dependrà de la maduresa del sistema, del nivell energètic, de l'estabilitat de la xarxa, de la pau interior, del bon ambient, que models referencials predominen o estan condicionant la globalitat del projecte, ...L'educador afavoreix la contemplació,

l'observació, l'experimentació, la materialització... proposa objectius, materials,...

L'educador dóna adreça i sentit als diferents potencials creatius.

MOSTRA D'EXPERIÈNCIES

Enric Queralta Cata

Mestre i Inspector d'Educació

“Escriptura, joc i descoberta al parvulari”

L'ecologia emocional és l'art de gestionar les nostres emocions i sentiments de forma que l'energia que se'n genera promogui conductes que augmentin el propi equilibri emocional, afavoreixin la nostra capacitat d'adaptació, la millora de les nostres relacions i el respecte i cura del nostre món. Dos valors estan molt units a aquest plantejament: *la responsabilitat i la consciència de l'impacte emocional global*. Si bé no som responsables del que sentim, sí que ho som del que fem amb allò que sentim. Per tant, les nostres accions i no-accions tenen conseqüències.

Ningú dubta, ni qüestiona que és vital tenir cura de l'entorn. A poc a poc hem anat prenent consciència de la necessitat de no contaminar perquè ens hi estem jugant el nostre futur i el de la vida del planeta. L'ecologia emocional traça un paral·lelisme entre l'ecologia ambiental i el món dels afectes. De la mateixa manera que no es considera admissible llençar residus tòxics en un riu, un bosc –ja que de forma insinuada el medi va acumulant residus tòxics o materials inflamables que les espècies d'aquest ecosistema van emanant i respirant fins al punt d'anar-se extingint- tampoc ens podem permetre llençar indiscriminadament partícules emocionals tòxiques a l'exterior. La pèrdua o la manca d'una bona gestió dels recursos emocionals fa, que progressivament, des de petits, anem contagiant el nostre món afectiu, el dels altres, i, sense adonar-nos-en, vivim en un constant escalfament emocional global el preu del qual és més car del que ens podem permetre: el sofriment, augment de les pors, increment de conductes violentes: mobbing, maltractament físic, psíquic, verbal, emocional, per acabar entrant en una espiral d'ansietat i depressió.

Hem d'aprendre a gestionar les nostres emocions i no deixar-les en mans de l'atzar, és una tasca no delegable. Els nostres infants han d'aprendre a reciclar els residus emocionals que se'ls generen diàriament fruit de la interrelació entre les persones i l'entorn atès que som sistemes interdependents i, per tant, afectivament ningú és autosuficient. Cal descobrir amb quines eines emocionals comptem per tal d'enfortir l'ecosistema afectiu i alhora natural, ja que som els únics responsables.

Alicia López Rodríguez
Directora de la llar d'infants municipal de Sant Iscle de Vallalta

"Gaudim amb la llum, el color, la música i el cos"

Gaudir de l'expressió artística mitjançant diferents elements com la llum, el color, la música, l'ombra... fent servir una metodologia activa a partir del joc, l'observació, l'experimentació, la descoberta i la manipulació. Utilitzant materials i recursos senzills i que tenim a l'abast.

I si a tot això, li afegim alguna culleradeta d'imaginació i quilos d'alegria i somriures podem ajudar als infants a afavorir la creativitat, l'expressió corporal, l'expressió de les emocions, el moviment, la iniciativa,...en definitiva a educar-se de manera integral, afavorint el procés d'aprenentatge dels diferents continguts de les àrees curriculars

Pep Duran Ollé
Traginer de contes

“Jo també conto contes”

Provinc d’una saga de carreters, des del meu rebesavi a casa hem sigut carreters, constructors de carros, en el meu pare va acabar-se l’ofici. Després d’un temps d’exercir de llibreter vaig adonar-me que el meu ofici també tenia a veure amb el que havien practicat els vells de casa, tots ells construïen vehicles que rodaven i servien per tragar i comunicar, jo comercialitzo llibres que son vehicles que transporten paraules en fulls de paper per comunicar sabers i despertar emocions.

Treballo entre llibres i m’agrada tafanejar els seus continguts. M’agrada el seu tacte i la seva olor i molt més els secrets i tresors que amaguen. M’agrada explicar-ho, engrescar a buscar i a descobrir el que hi ha dins.

Per aquest fet explico contes, ho faig mostrant els àlbums il·lustrats que em serveixen de suport, utilitzo capsos on hi guardo objectes significatius i personatges dels contes. Tot plegat ho transporto amb maletes que em serveixen de metàfores dels llibres qui hi ha per descobrir. Ho tragino tot amb un carro de mà, tancant el cercle de l’ofici de la meva família.

- Deixem-nos seduir pels llibres de contes en forma d’àlbums il·lustrats.
- Tots podem contar contes.
- Despertem en els alumnes la il·lusió, l’emoció i la raó, explicant-nos contes.
- Les tres intel·ligències: la instintiva, l’emocional i la racional s’equilibren amb els contes narrats en veu alta.
- La maleta del contador de contes; un cofre de tresors, un pou de suggerències, una capsa de secrets.
- La pràctica de contar per commoure, per trasbalsar, per connectar-se amb el propi ser.

A large rectangular area enclosed by a dashed purple border, containing 20 horizontal solid black lines for writing.

A large rectangular area enclosed by a dashed purple border. Inside this area, there are 20 horizontal solid black lines, providing a space for handwriting practice.

A large rectangular area enclosed by a dashed purple border. Inside this area are 20 horizontal solid black lines, spaced evenly, providing a template for handwriting practice.

A large rectangular area enclosed by a dashed purple border, containing 20 horizontal solid black lines for writing.

A large rectangular area enclosed by a dashed purple border, containing 20 horizontal solid black lines for writing.

A large rectangular area enclosed by a dashed purple border, containing 20 horizontal solid black lines for writing.

